

MK un LPS 2015.gada vienošanās un domstarpību protokols

LPS dome, 2014.gada 9.decembris

Nozaru jautājumi

Vienošanās ar Zemkopības ministriju

Par pašvaldību komisijām darījumu ar lauksaimniecības zemēm izvērtēšanai

ZM sadarbībā ar iesaistītajām ministrijām izvērtēt MK noteikumu par kārtību, kādā tiek finansēta un izveidota pašvaldības komisija, piemērošanas praksi un līdz **2015.gada 31.martam iesniegt izskatīšanai MK attiecīgu informatīvo ziņojumu** un, ja nepieciešams, priekšlikumus normatīvā regulējuma maiņai.

Par atbalsta intensitāti meliorācijas sistēmu projektiem

Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam pasākumā „Ieguldījumi materiālajos aktīvos” pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmu un pašvaldībām piekritīgajās zemēs esošo meliorācijas sistēmu atbalsta intensitāte ir **90%**.

Vienošanās ar Ekonomikas ministriju

Par pašvaldības nodevu par būvatļauju

Iekļaut valsts budžeta 2015.gadam likumprojektu paketē likumprojektu par grozījumiem likumā “Par nodokļiem un nodevām”, paredzot, ka **pašvaldības nodevas objekts ir jebkura būvniecības iecere, par kuru būvniecības procesā būvvalde pieņem lēmumu.**

Vienošānās ar Finanšu ministriju

Par Atlīdzības likumu

FM **izvērtēt** Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku **atlīdzības likumā noteikto normu attiecināšanu uz pašvaldībām** un līdz 30.06.2015. iesniegt izskatīšanai MK attiecīgu informatīvo ziņojumu un, ja nepieciešams sagatavot priekšlikumus normatīvā regulējuma maiņai.

Par bezīpašnieka un bezmantnieka mantas juridiskā statusa sakārtošanu

FM līdz 30.06.2015. **iesniegt** izskatīšanai MK **informatīvo ziņojumu, izvērtējot risinājuma variantus** par bezīpašnieka un bezmantnieka mantas apzināšanas kārtību un to juridiskā statusa sakārtošanu. Pamatojoties uz informatīvā ziņojumā piedāvāto variantu, izstrādāt nepieciešamos normatīvos aktus.

Vienoššanās ar Finanšu ministriju

Par pašvaldību īpašumu iznomāšanas kārtību

FM līdz 30.06.2015. iesniegt izskatīšanai MK informatīvo ziņojumu, **izvērtējot risinājuma variantus par pašvaldību īpašumu iznomāšanas kārtību**. Pamatojoties uz informatīvā ziņojumā piedāvāto variantu, izstrādāt nepieciešamos normatīvos aktus.

Par VID datu nodošanu pašvaldībām

FM sadarbībā ar LPS **izvērtēt pašvaldībām nododamo VID datu apjomu**, kas ir tieši saistīti ar IIN un mikrouzņēmumu nodokli, un kas nav pretrunā ar Fizisko personu datu aizsardzības likumu. VID nodrošinās MK noteikumu projekta izstrādi saskaņā ar MK 23.09.2014. sēdes protokollēmumu Nr.50 45.§ “Informatīvais ziņojums “Par iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieskaitīšanas kārtības maiņu”” 5.punktu.

Vienošanās ar VARAM un Labklājības ministriju

Par valstij piederošās jūras piekrastes apsaimniekošanu

Zemes pārvaldības likumā iekļauto regulējumu par jūras piekrastes nodošanu pašvaldību valdījumā varēs piemērot pēc atbilstošu MK noteikumu izstrādes un pieņemšanas 2015.gadā. Līdz ar to pašvaldības šīs teritorijas faktiski iegūs valdījumā 2016.gadā. Jautājums par iespējām nodrošināt pašvaldībām **nepieciešamo finansējumu jūras piekrastes apsaimniekošanai** ir apspriežams 2015.gadā un skatāms, izstrādājot likumprojektu „Par valsts budžetu 2016.gadam”.

Par mājokļa nodrošināšanu bērnam bārenim

LM sadarbībā ar EM izstrādāt grozījumus likumā “Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā”, nosakot, ka **bērnam bārenim, saskaņojot ar savas deklarētās dzīvesvietas pašvaldību, ir tiesības izvēlēties sev mājokli jebkurā administratīvajā teritorijā.**

Nevienošanas ar IZM

LPS viedoklis	MK viedoklis
<p>Nodrošināt finansējumu no valsts budžeta visām akreditētajām profesionālās izglītības programmām, kuras īsteno pašvaldību profesionālās izglītības iestādes.</p>	<p>Finansējums tiek nodrošināts atbilstoši MK pieņemtajiem lēmumiem un nosacījumiem, uz kādiem pašvaldības piekrita pārņemt profesionālās izglītības iestādes.</p>
<p>Izstrādāt grafiku visu pirmsskolas izglītībā strādājošo pedagogu darba samaksas nodrošināšanai no valsts budžeta.</p>	<p>No valsts budžeta finansēt bērnu no 5 gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pedagogu darba samaksu.</p>

Valsts budžeta transferti

Mērķdotācija pašvaldību autoceļiem (ielām) 2015.gadā

+ **7,1 milj. euro** pret 2015.gada bāzi

+**2,28 milj. euro** pret 2014.gadu

Īpatsvars Valsts autoceļa fonda finansējumā: **28,15%**

Mērķdotācija pašvaldību autoceļiem (ielām), milj. euro

Gads	2014	2015, bāze	2015	2016	2017
Mērķdotācijas pašvaldību autoceļiem (ielām)	42,85	38,03	45,13	48,69	48,69
Izmaiņas pret 2014.gadu, milj. euro			2,28		
Izmaiņas pret 2014.gadu, %			5,32%		
Izmaiņas pret 2015.gada bāzi, milj. euro			7,1		
Izmaiņas pret 2015.gada bāzi, %			18,67%		

Finansējums sporta treneriem un mūzikas un mākslas skolu pedagogiem

No 2015.gada 1.septembra nodrošināt **100% finansējumu no valsts budžeta profesionālās ievirzes sporta izglītības programmu pedagogu darba samaksai** un valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veikšanai.

Nodrošināt **100% finansējumu no valsts budžeta pašvaldību mūzikas un mākslas skolu pedagogu darba samaksai** un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām.

Pašvaldību aizņēmumi un galvojumi

Vienošanās par pašvaldību aizņēmumiem, galvojumiem un ilgtermiņa saistībām **2015.gadā**

- 1) saglabāt 2014.gada aizņēmuma mērķus;
- 2) noteikt jaunus mērķus:
 - pašvaldības funkciju veikšanai nepieciešamā **nekustamā īpašuma**, kas atrodas citas pašvaldības administratīvajā teritorijā, **iegāde**;
 - **valsts nozīmes sporta infrastruktūras attīstības projekti**, kuriem 2015.gadā paredzēts valsts budžeta līdzfinansējums;
- 3) prioritārie investīciju projekti **250 000 euro** apmērā;
- 4) paplašināt 2014.gada galvojuma mērķus ar **investīciju projektiem, kas saistīti ar komunāliem pakalpojumiem**;
- 5) atļauties uzņemt ilgtermiņa saistības **datortehnikas, sakaru un citas biroja tehnikas iegādei līdz 3 gadiem.**

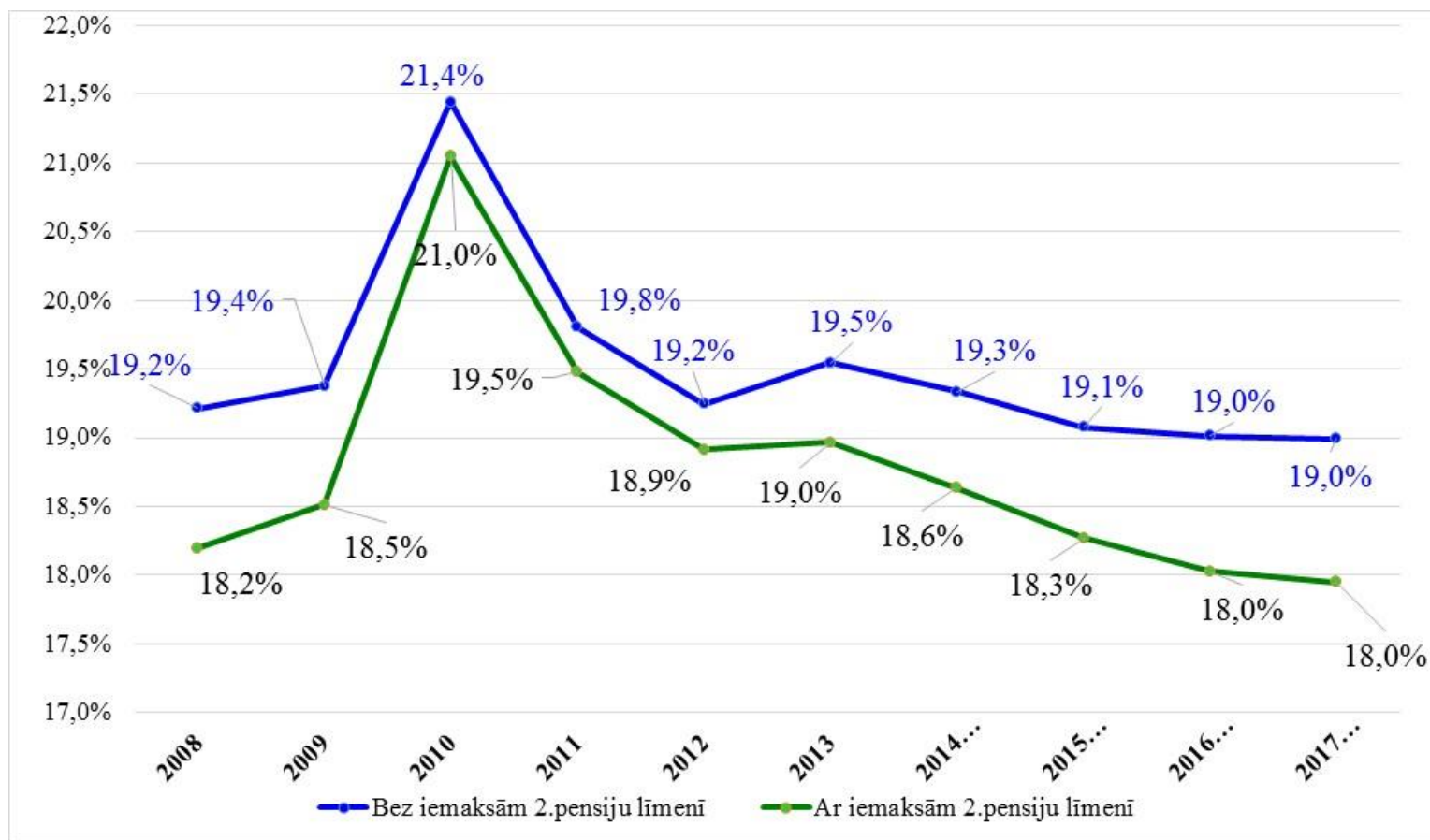

Pašvaldību budžeta ieņēmumi. Situācijas raksturojums

Pašvaldību daļa kopējos nodokļu ieņēmumos samazinās

Pašvaldību nodokļu ieņēmumu īpatsvars valsts konsolidētā kopbudžeta nodokļu ieņēmumos, %

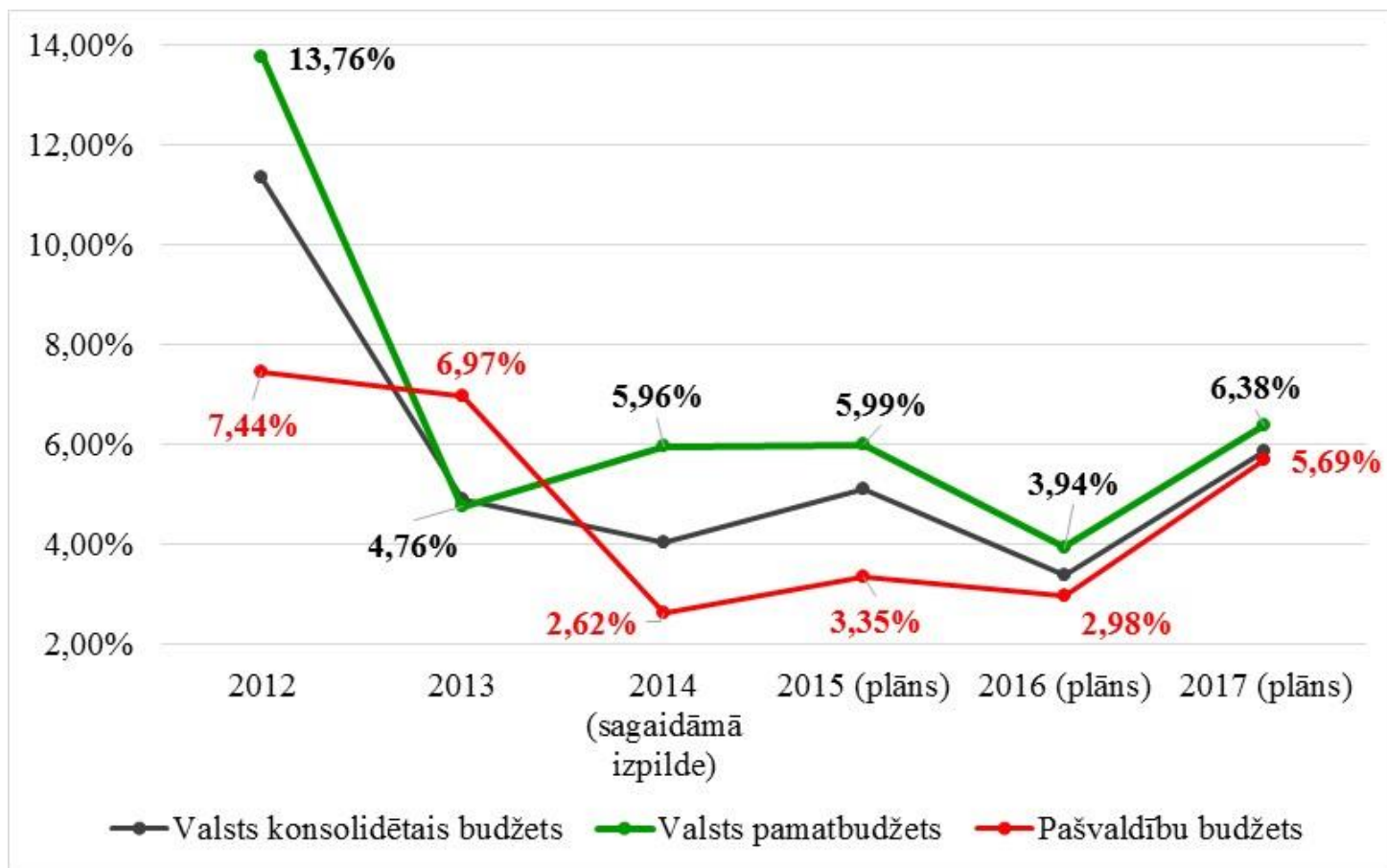

Dati : FM

Nodokļu ieņēmumu pieauguma temps pēckrīzes periodā pašvaldību budžetā ir būtiski lēnāks kā valsts budžetā

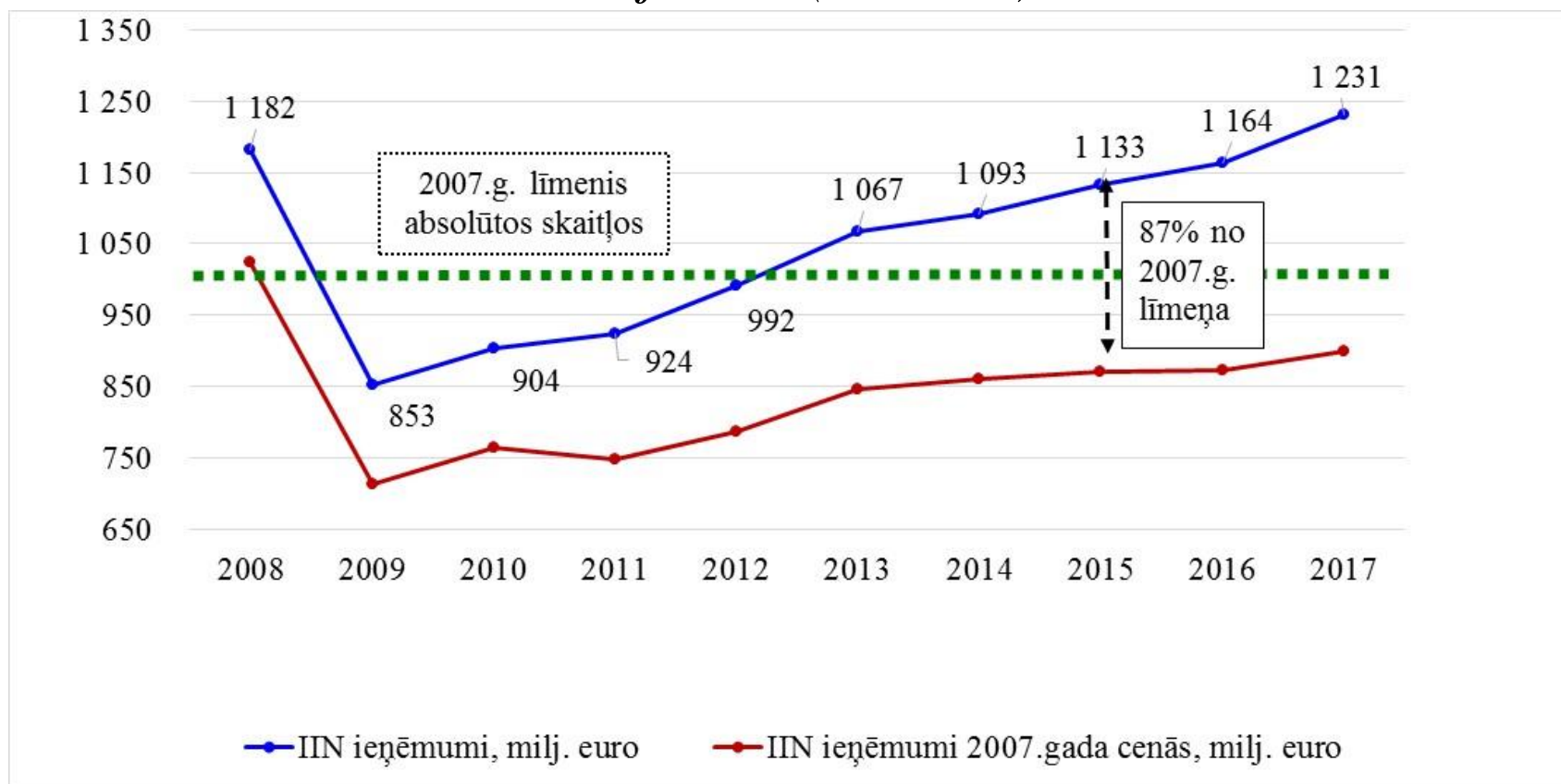
Nodokļu ieņēmumu izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu valsts un pašvaldību budžetos, %

Kaut IIN ieņēmumi absolūtos skaitļos ik gadu pakāpeniski pieaug, ņemot vērā inflāciju, 2015.gadā tie būs tikai 87% apmērā no 2007.gada līmeņa

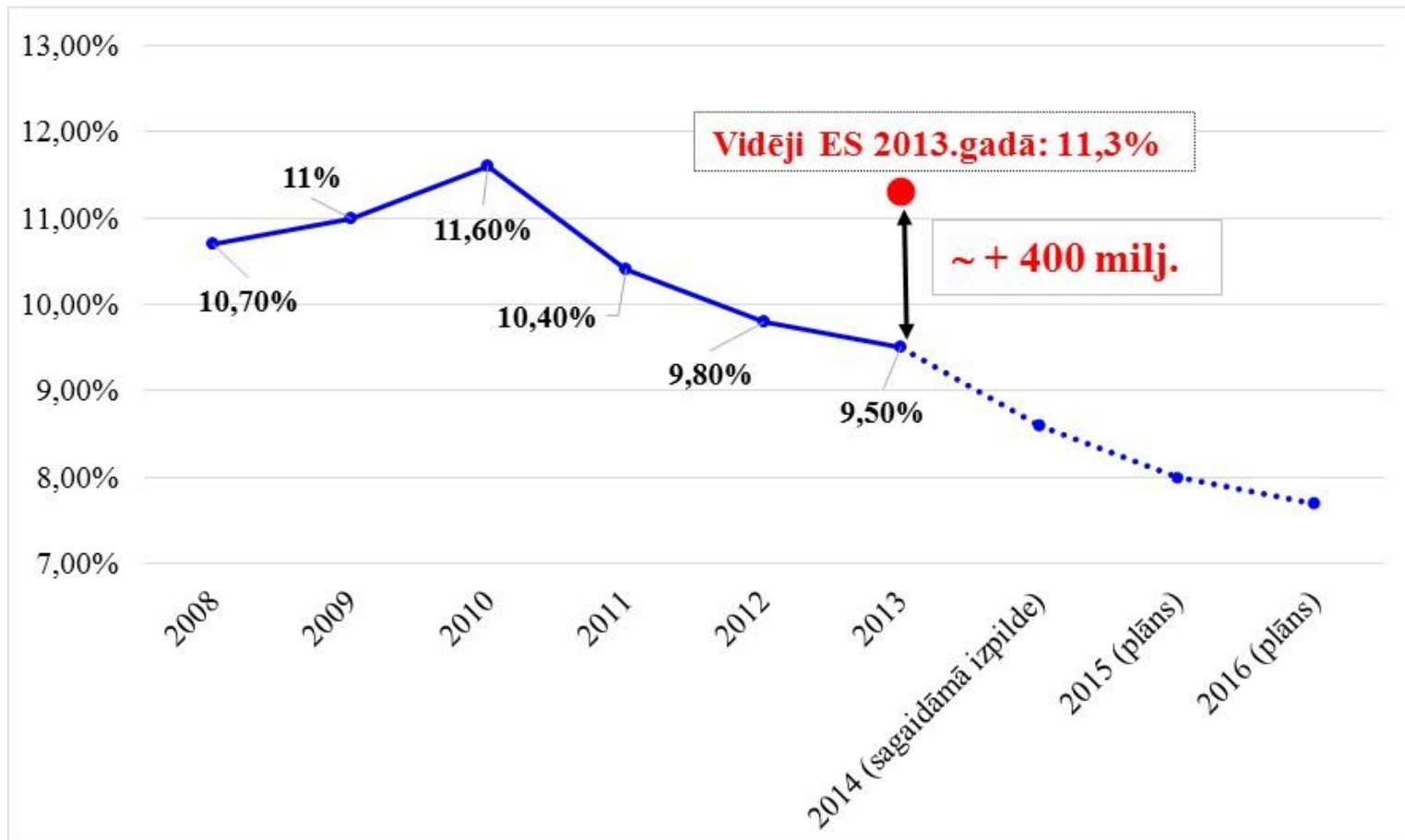
IIN ieņēmumi pašvaldību budžetā, ņemot vērā cenu pārmaiņas, milj. euro (2007=1)

Pašvaldību ieņēmumi attiecībā pret IKP samazinās

Pašvaldību ieņēmumi % no IKP

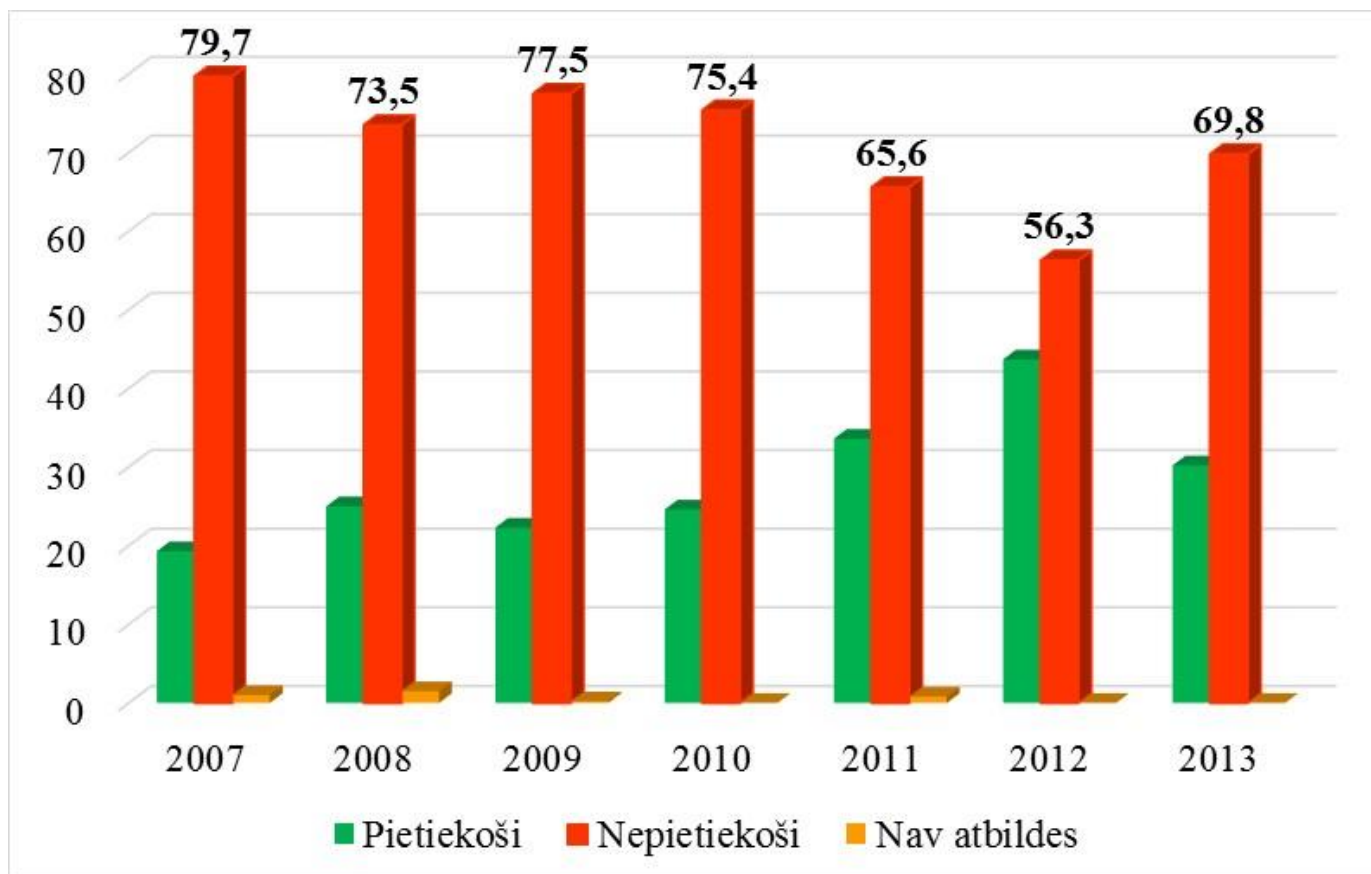

Dati: CSP, Eurostat

Pašvaldībām trūkst resursu savu funkciju veikšanai

Finanšu līdzekļu pietiekamība pašvaldību autonomo funkciju veikšanai Latvijā (% no pašvaldību skaita)

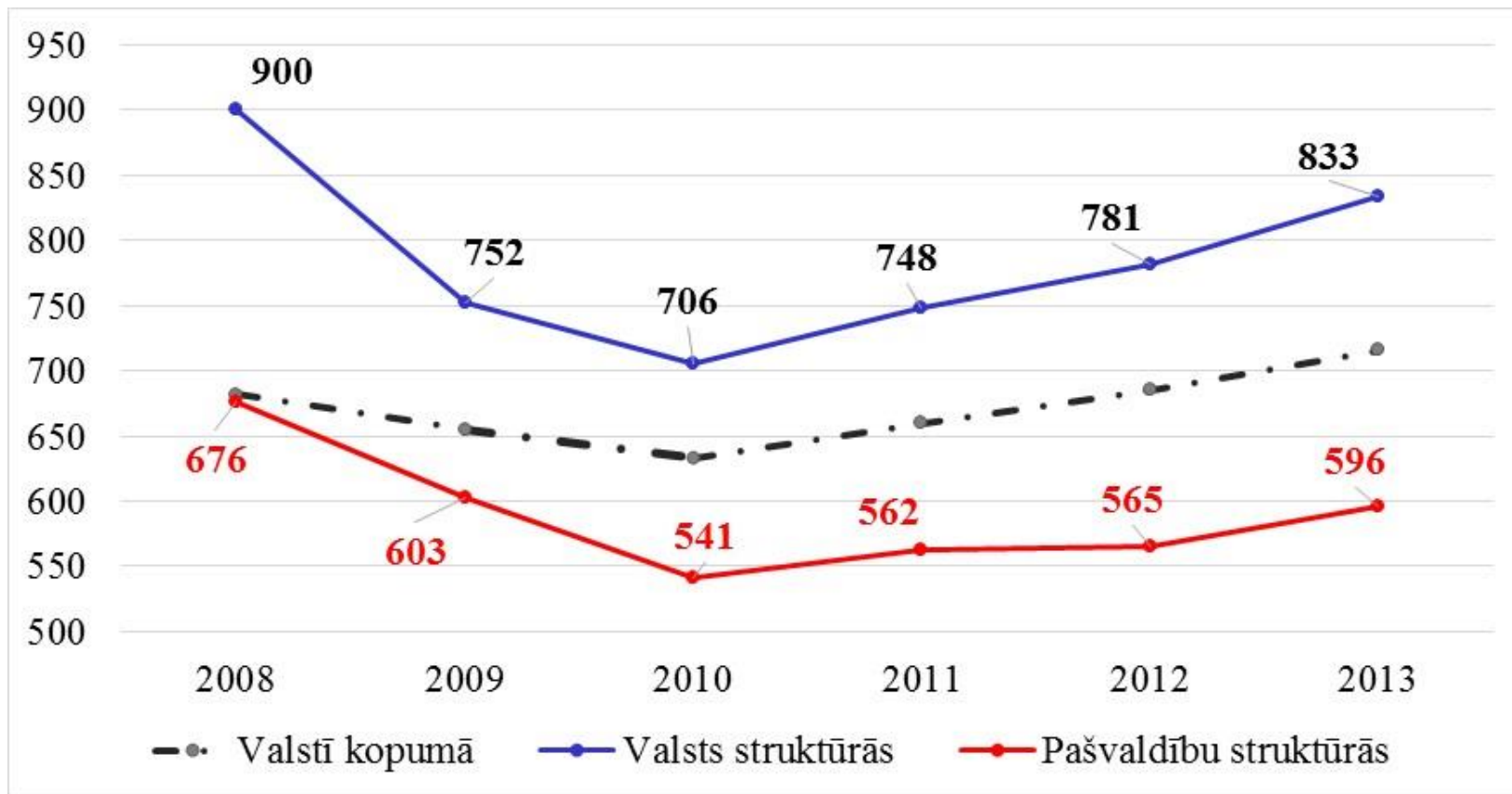

Dati: Latvijas vietējo pašvaldību pašvērtējumi 2013.gadā (CSP)

Pašvaldību struktūrās mēneša vidējā darba samaksa ir par 40% zemāka kā valsts struktūrās

Strādājošo mēneša vidējā bruto darba samaksa, euro

Papildu izdevumu un negūto ieņēmumu ietekme uz pašvaldību budžetu 2015.gadā: vairāk kā -76 milj. euro

Lielākās ietekmes uz pašvaldību budžeta ieņēmumiem vai izdevumiem 2015.gadā

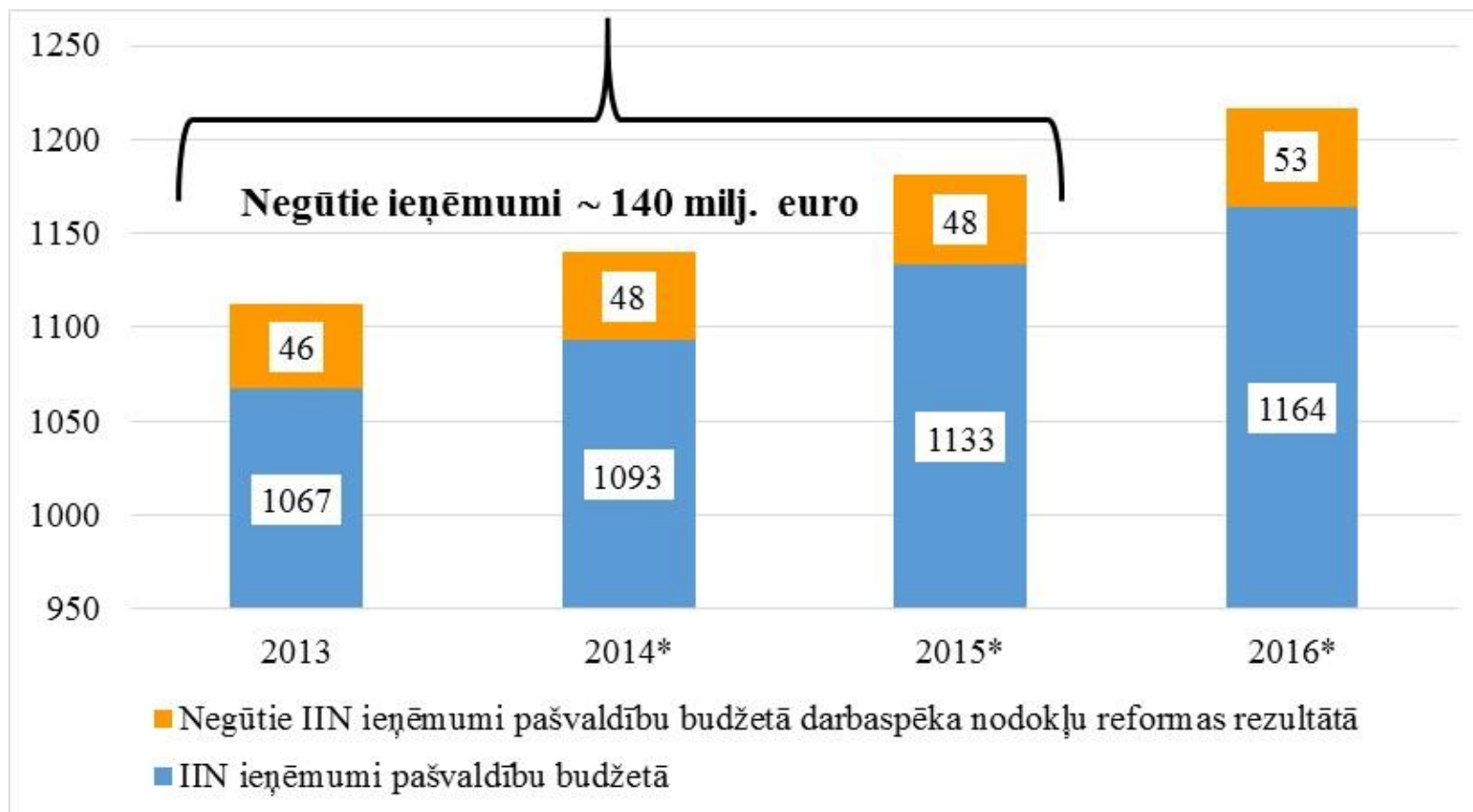
-48 milj. euro	Negūtie IIN ieņēmumi IIN likmes samazināšanas rezultātā
~ -25 milj. euro	Papildu izdevumi pašvaldībām saistībā ar minimālās darba samaksas palielināšanu
-2,5 milj. euro	Papildu izdevumi saistībā ar darba samaksas palielinājumu pašvaldību finansētajiem pirmskolas pedagogiem (izriet no valdības lēmuma paaugstināt pedagogu algas no 01.09.2014.)

+6,5 milj. euro – valdības piešķirtie papildu līdzekļi

Joprojām turpinās tendence pašvaldībām uzlikt jaunus pienākumus bez finansiāla seguma!

Negūtie IIN ieņēmumi trīs gadu laikā – vairāk kā 140 milj. *euro*

* 2014.gads – sagaidāmā izpilde, 2015.-2016.gads - plāns

Dati: FM, LPS

Pašvaldības tiek finansētas pēc atlikuma principa

Sadalītie papildu līdzekļi 2015.-2017.gadam, milj. euro

	2014	2015	2016	2017
MK sēde 27.08.2013. Piešķirtie līdzekļi valsts budžeta JPI	~ 100 milj.	~ 180 milj.	~ 400 milj.	
MK sēde 10.11.2014. Aktualizēta centrālo valsts iestāžu budžeta bāze. Palielinājums valsts pamatbudžeta pamatfunkcijām		~ 11 milj.	~ 3 milj.	~ 4 milj.
MK sēde 10.11.2014. Atbalstīts papildu līdzekļu piešķirums AM		~19 milj.	~64 milj.	~136 milj.
MK sēde 12.11.2014. Piešķirtie līdzekļi valsts budžeta JPI		~ 129 milj.	~ 127 milj.	~ 419 milj.
MK sēde 12.11.2014. Piešķirtie līdzekļi minimālās darba algas palielināšanai		~ 8 milj.	~ 8 milj.	~ 8 milj.
...	
Kopā	~ 100 milj.	~ 347 milj.	~ 602 milj.	~ 567 milj.
Papildu piešķirtie līdzekļi pašvaldībām	0	6,5 milj.	6,5 milj.	6,5 milj.

Pašvaldību budžeta ieņēmumi.

Prasības un rezultāti

Prasības vidējā termiņā. Nevienošānās

LPS prasība:

Nodrošināt pašvaldībām stabilu, prognozējamu un funkcijām atbilstošu ieņēmumu bāzi.

- Pakāpeniski **palielināt** pašvaldībām piekrītošo nodokļu ieņēmumu daļu valsts konsolidētā kopbudžeta nodokļu ieņēmumos (*vēlāmais –2021.gadā sasniegt 25%*)
- Organizēt sarunas par pašvaldību ieņēmumu daļu nākamajam budžeta gadam līdz **jauno politikas iniciatīvu izskatīšanai MK**

Prasības vidējā termiņā. Nevienošānās

MK viedoklis:

- pašvaldību budžetu ieņēmumu pieauguma temps pamatfunkciju veikšanai vidējā termiņā nebūs lēnāks kā valsts budžeta pieauguma temps pamatfunkciju īstenošanai

LPS: tikai šodien – pēc LPS un FM sarunu beigām - būs pirmā iespēja iepazīties ar budžeta projektu un noskaidrot plānoto pieaugumu valsts pamatbudžeta pamatfunkcijām

- nodrošināt pašvaldībām 2015. – 2017.gadā **80% no IIN ieņēmumiem**

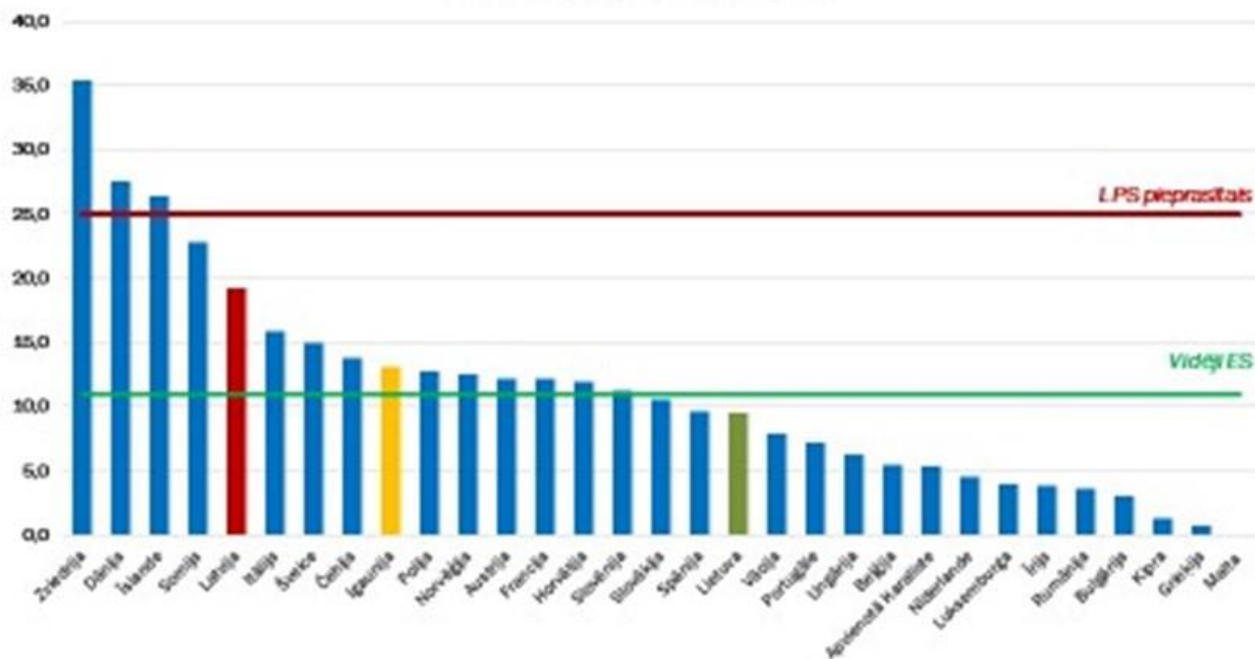
Vai pašvaldību vēlme 2021.gadā iegūt 25% no kopējiem nodokļu ieņēmumiem ir pamatota?

Prasība par pašvaldību nodokļu daļas palielināšanu līdz 25 % nav ekonomiski pamatota un izpildāma

LATVIJAS REPUBLIKAS
FINANŠU MINISTRIJA

Pašvaldību nodokļu ieņēmumu īpatsvars kopbudžeta nodokļu ieņēmumos atbilstoši EKS klasifikācijai, % (2012.gads)

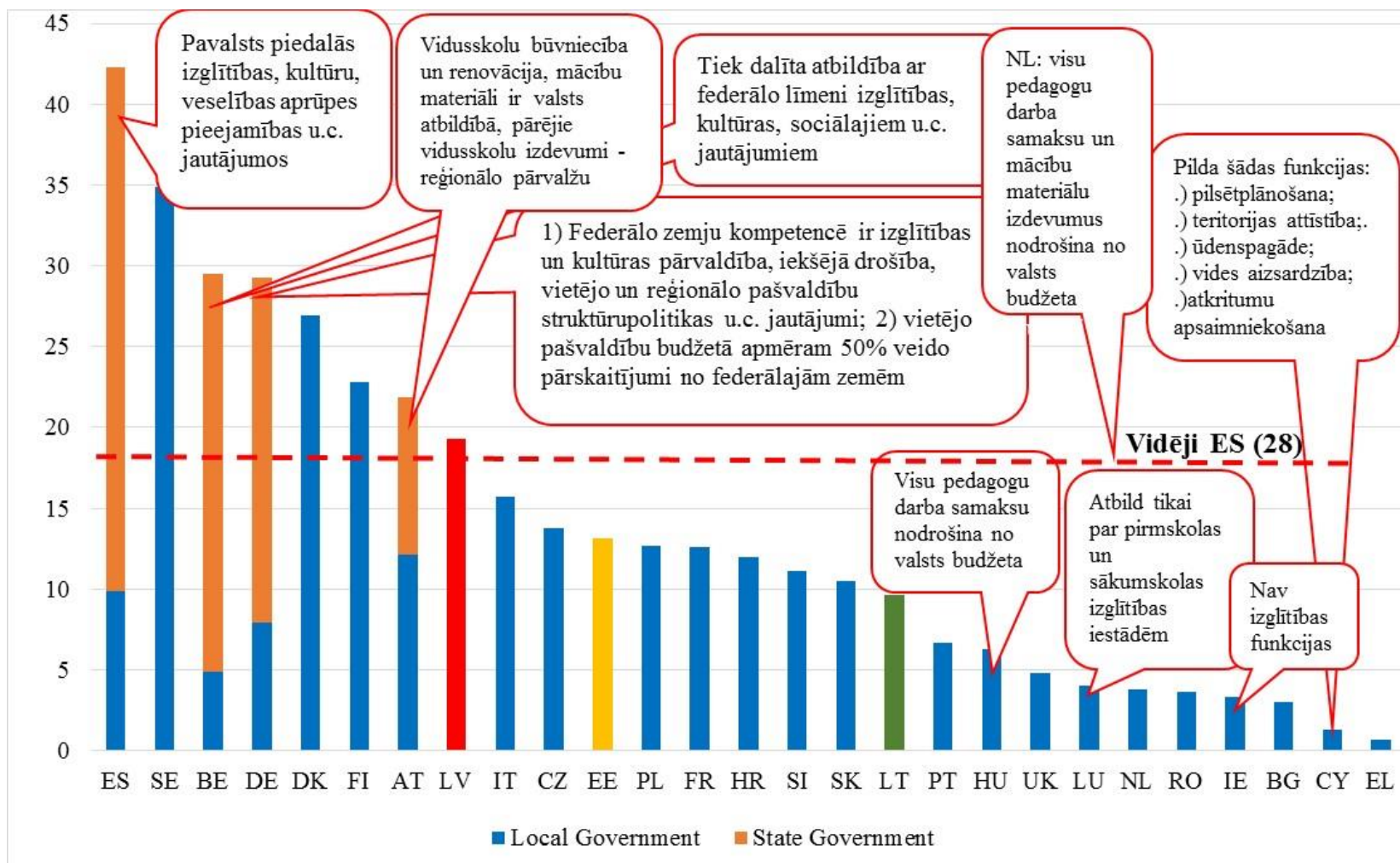

Datu avots: Eurostat

2

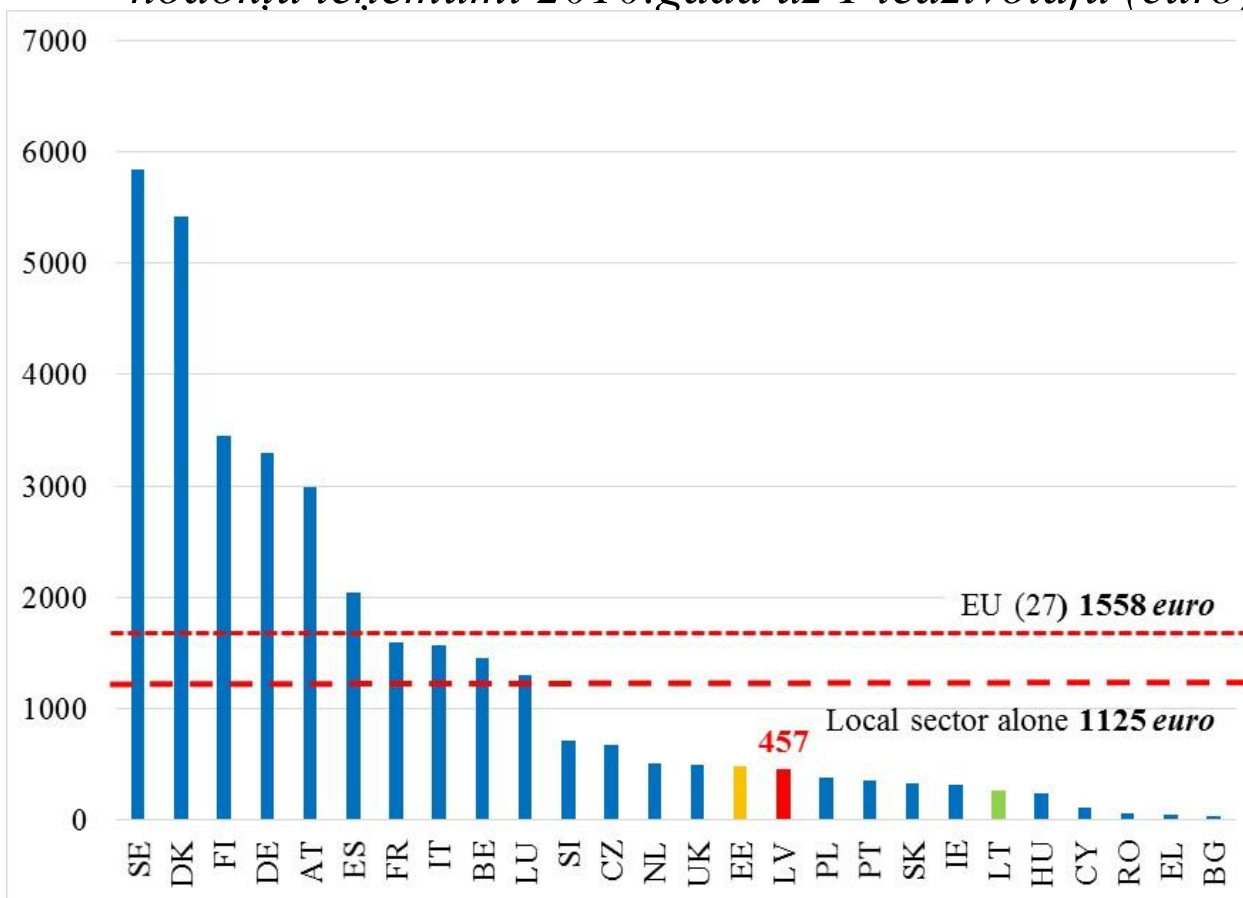
Pašvaldību funkcijas ES valstīs ir atšķirīgas pēc mērķa, satura un apjoma. Analizējot datus, jāņem vērā katras dalībvalsts atšķirīgā situācija. Daži piemēri

Latvijas pašvaldībām nodokļu ieņēmumi uz 1 iedz. ir apmēram 2,5 reizes zemāki kā vidēji ES vietējo pašvaldību līmenī

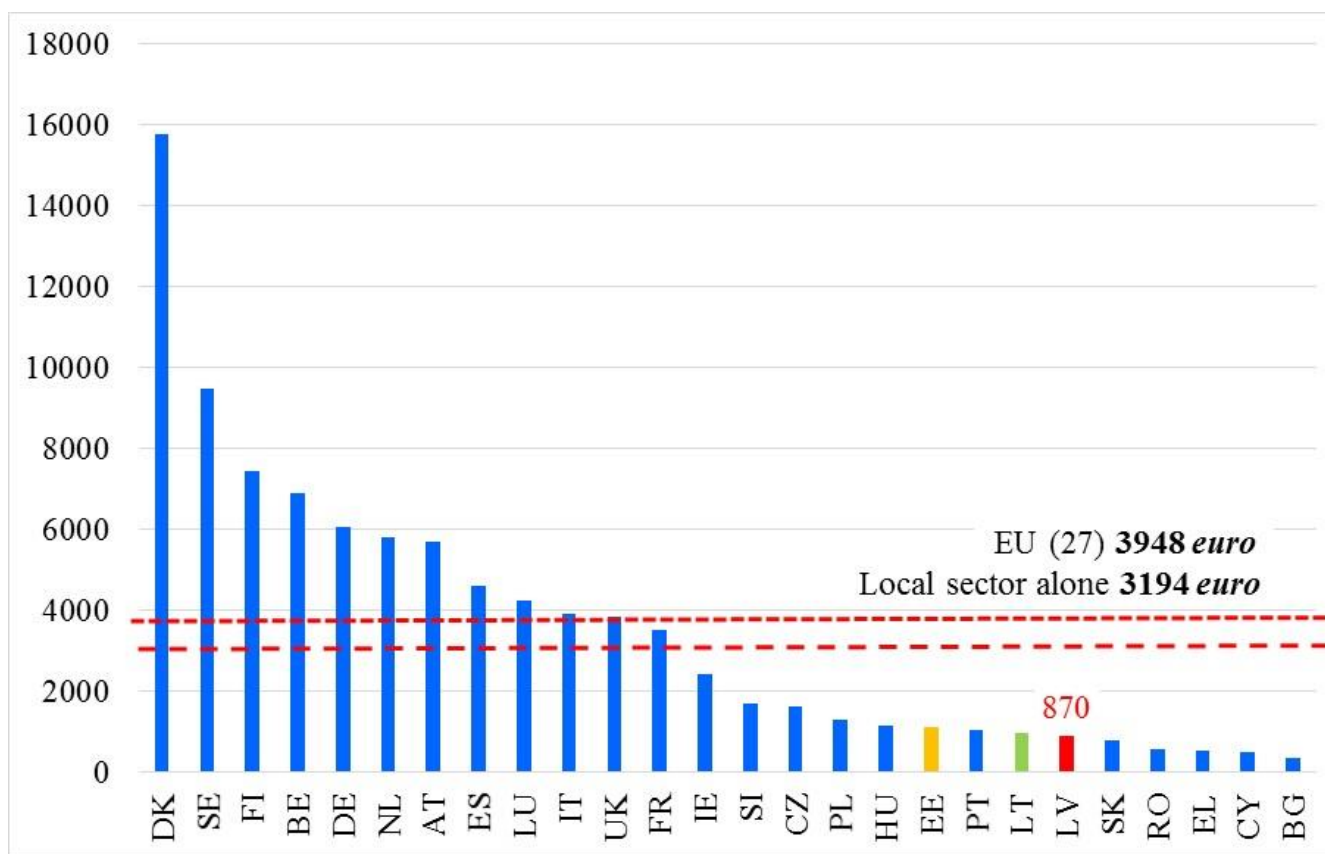
Reģionālās pārvaldes iestāžu un vietējās pašvaldības (subnational sector) nodokļu ieņēmumi 2010.gadā uz 1 iedzīvotāju (euro)

Latvijas pašvaldībām ieņēmumi uz 1 iedz. ir gandrīz 4 reizes zemāki kā vidējie ieņēmumi ES vietējo pašvaldību līmenī

Reģionālās pārvaldes iestāžu un vietējās pašvaldības (subnational sector) ieņēmumi 2010.gadā uz 1 iedzīvotāju (euro)

Prasības 2015.gadam

Noteikt pašvaldībām piekrītošo **IIN ieņēmumu daļu 86%** apmērā: +85 milj. *euro* (*kompensēt negatīvo fiskālo ietekmi un nodrošināt pašvaldībām piekrītošās nodokļu daļas stabilitāti*)

Sarunās ar FM izteiktie alternatīvie priekšlikumi:

- 1) palielināt pašvaldībām piekrītošo IIN ieņēmumu daļu no **80% uz 81%** (ietekme: + 14 milj. *euro*), **pilnā apmērā saglabājot valsts budžeta papildu dotācijas** republikas pilsētām un novadiem;
- 2) **atteikties no IIN likmes samazināšanas** 2015.gadā, ja nav iespējams kompensēt darbaspēka nodokļu samazinājumu (ietekme: ~+48 milj. *euro*). IIN vietā piedāvājums samazināt VSAO iemaksu likmi.

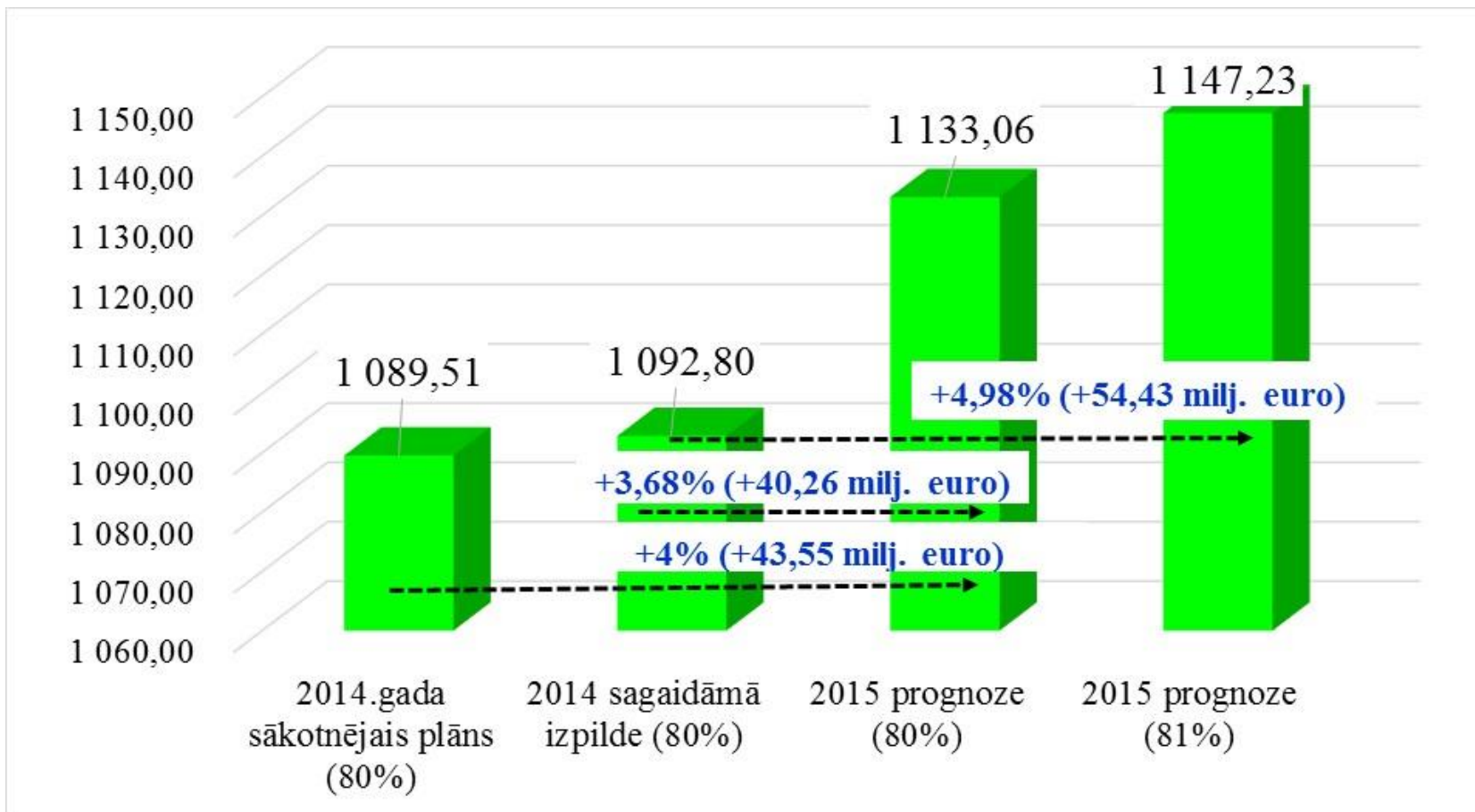

2015.gads. Rezultāti

- **Vienošānās** par resursu sadales principiem (par pašvaldību finanšu izlīdzināšanas aprēķina maiņu)
- **Nevienošānās** par resursu apjomu 2015.gadā: uzturēta prasība kompensēt pašvaldībām negūtos ieņēmumus vismaz 14 milj. *euro* apmērā, palielinot pašvaldībām piekrītošo IIN ieņēmumu daļu līdz **81%**, vienlaikus saglabājot papildu valsts budžeta dotācijas republikas pilsētām un novadiem

Prognozētie IIN ieņēmumi, milj. euro

Uzmanību! Katras atsevišķās pašvaldības ieņēmumu pieaugums tiek mērīts pret 2014.gada sākotnējo plānu! Tas nozīmē, ka reālais pieaugums ir mazāks.

Vienošānās par pašvaldību finanšu izlīdzināšanas maiņu paredz:

- 1) mainīt pašvaldību finanšu izlīdzināšanas finanšu nepieciešamības (FN) sadalījumu starp republikas pilsētām un novadiem no 47% / 53% uz 48% / 52%;**
- 2) nodrošināt 4 republikas pilsētām papildu dotāciju tādā apmērā, lai ieņēmumi uz vienu iedzīvotāju sasniegtu 499,8 euro**
- 3) nodrošināt papildu dotāciju novadiem tādā apmērā, lai ieņēmumi būtu 99% apmērā no FN**

Ko nozīmē FN dalījuma maiņa izlīdzināšanas aprēķinā?

FN pārdale no 47% / 53% uz 48% / 52% nozīmē **samazināt ieņēmumus novadiem** (*jo samazinās finanšu nepieciešamība*) un **palielināt ieņēmumus republikas pilsētām** (*jo palielinās finanšu nepieciešamība*)

Ieņēmumu samazinājums novadiem (izņemot pašvaldības, kurām vērtētie ieņēmumi ir lielāki par 99% no FN) tiek kompensēts ar lielāku papildu valsts budžeta dotāciju novadiem: + **6,5 milj. euro**

Vienošānās par pašvaldību finanšu izlīdzināšanas maiņu

Pašvaldību grupu ieguvumi / zaudējumi 2015.gadā resursu sadales principa maiņas rezultātā, milj. euro

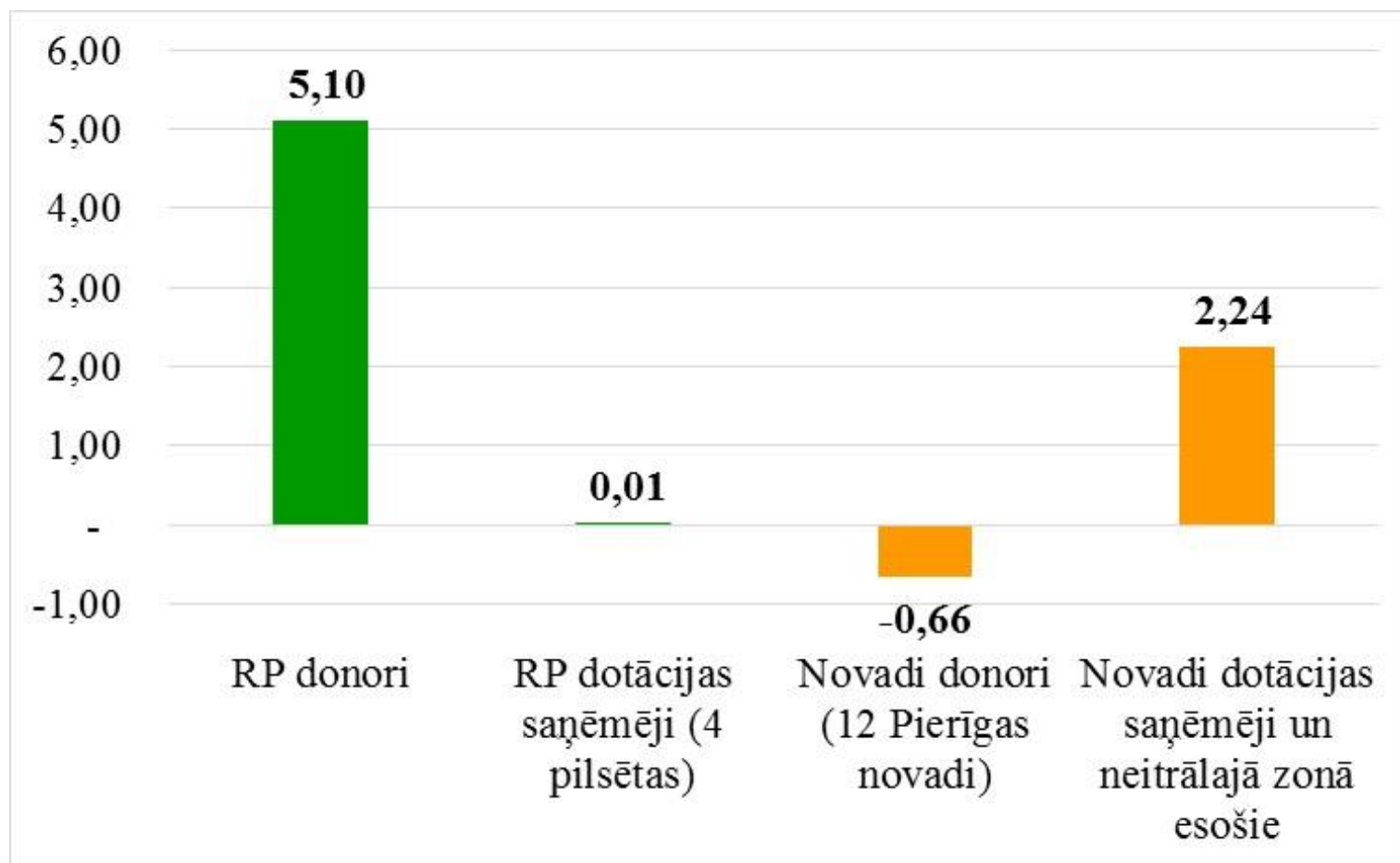
Pašvaldību grupas	2014	2015			
	Papildu dotācijas	Izmaiņas ieņēmumos, mainot FN propociju no 47%/53% uz 48%/52%	Papildu dotācijas FM piedāvājumā	Izmaiņas papildu dotācijās (2015 / 2014)	Pašvaldību grupu ieguvumi / zaudējumi resursu sadales principu maiņas rezultātā
Kopā	16,66	0		23,35	6,69
Republikas pilsētas (RP)	7,72	7,75	5,08	- 2,64	5,11
Novadi	8,94	- 7,75	18,27	9,33	1,58
RP donori	-	5,10	-	-	5,10
RP dotācijas saņēmēji (4 pilsētas)	7,72	2,64	5,08	- 2,64	0,01
Novadi donori (12 Pierīgas novadi)	-	- 0,66	-	-	- 0,66
Novadi dotācijas saņēmēji un neitrālajā zonā esošie	8,94	- 7,10	18,27	9,33	2,24

**6,69 milj. euro = 6,5 milj. euro + 0,19 milj. euro (pārpalikums no dotācijas par sociālās aprūpes iestādēs līdz 01.01.1998. ievietotajām personām)*

Vienošanās par pašvaldību finanšu izlīdzināšanas maiņu

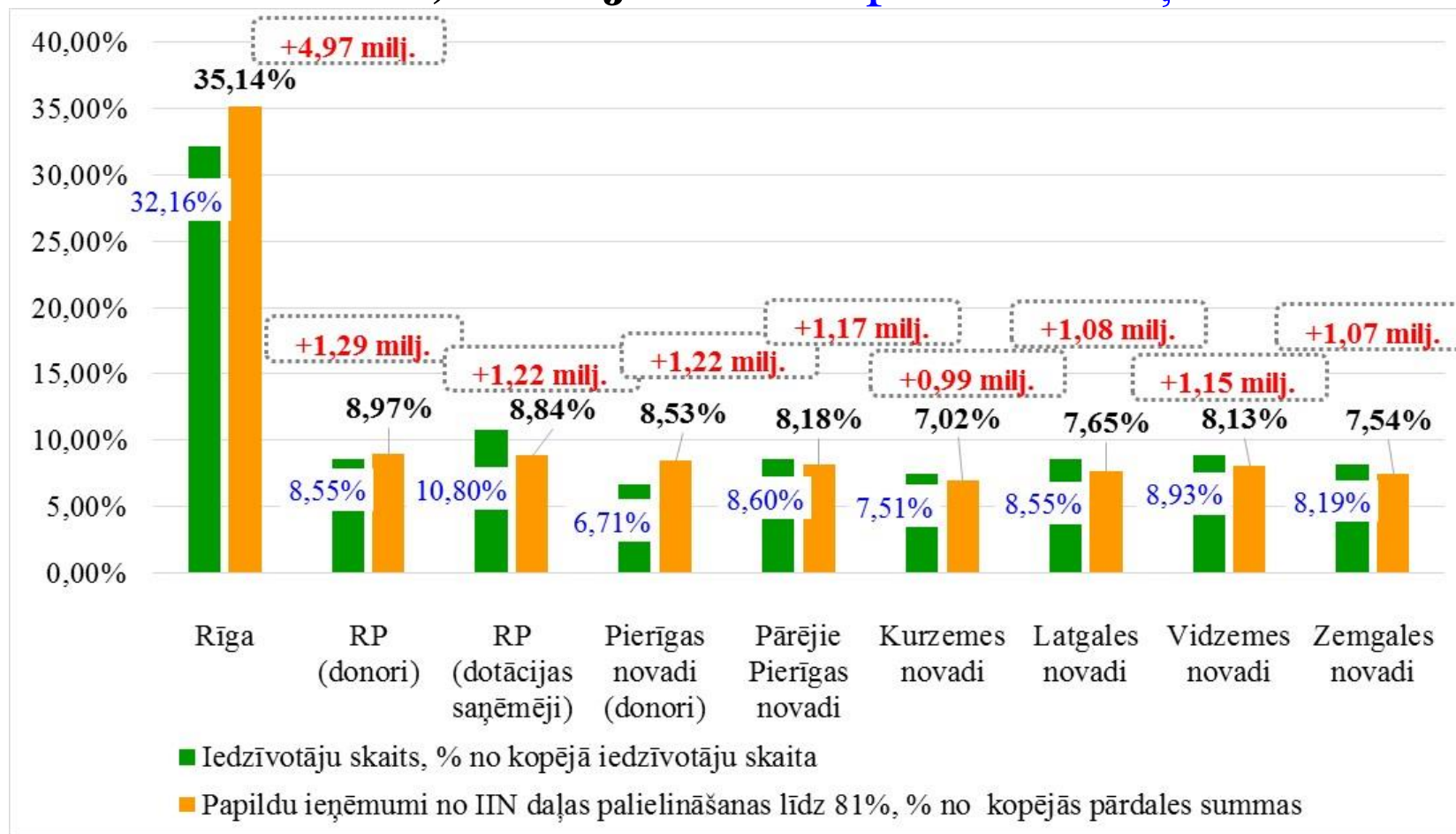
Pašvaldību grupu ieguvumi / zaudējumi resursu sadales principa maiņas rezultātā pie vienādiem izejas datiem 2015.gadā, milj. euro

Nevienošānās par resursu apjomu 2015.gadā

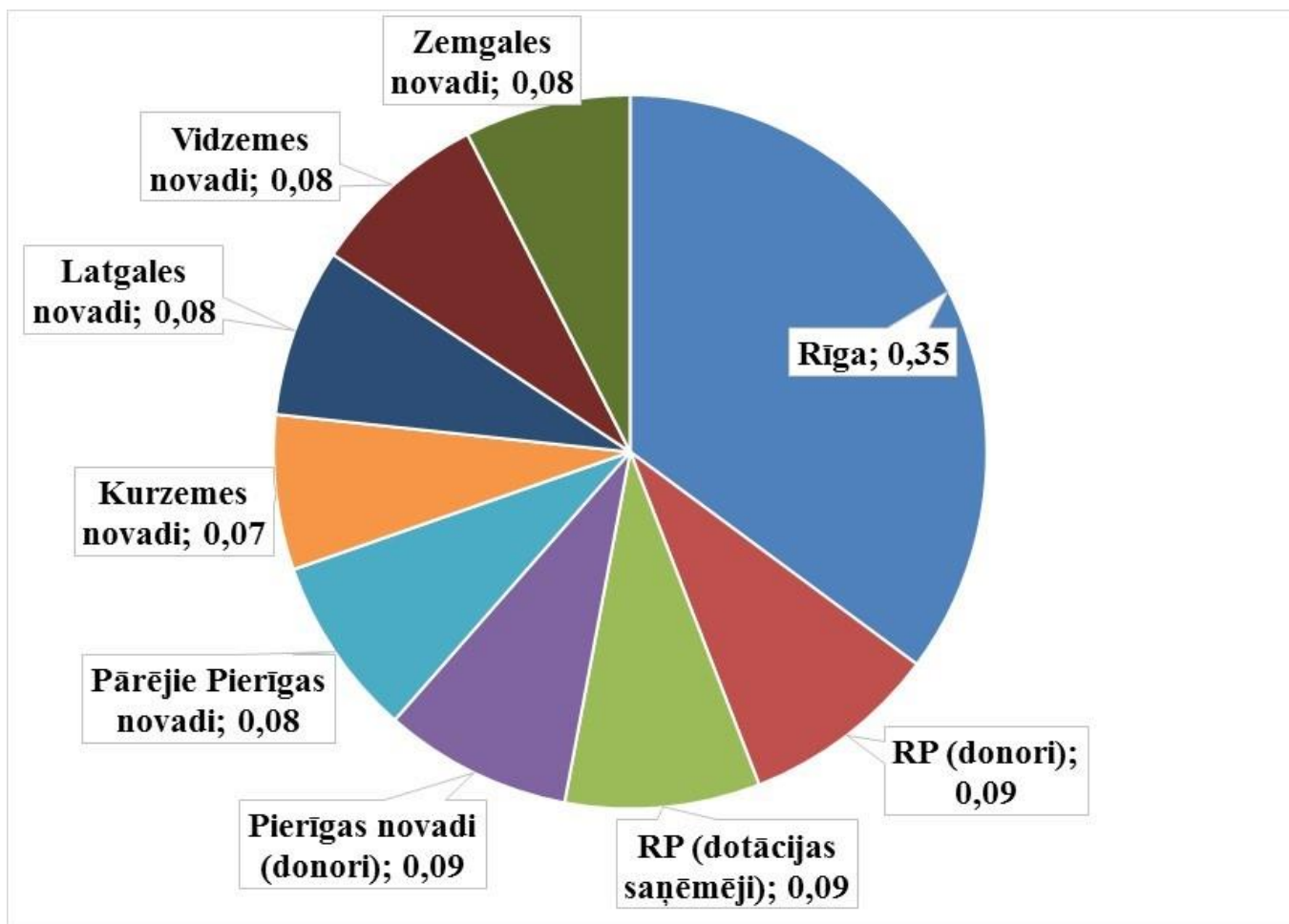
81% no IIN: + 14,16 milj. *euro*. Papildu līdzekļu sadalās:

Katras pašvaldības papildu ieņēmumus skat. izdales materiālos

Kā sadalās katrs pašvaldībām pārdalītais un izlīdzinātais IIN *euro* ?

Uzmanību! FM, rādot ieguvumus no IIN pārdales, uzrāda datus pirms izlīdzināšanas!!!

Tālākā rīcība

- 1) **Piekrīst FM (valdības) piedāvājumam: 80% IIN un izmaiņas pašvaldību finanšu izlīdzināšanas aprēķinā;**
- 2) **Pieprasīt 81% IIN ieņēmumu un piekrīst izmaiņām pašvaldību finanšu izlīdzināšanas aprēķinā, pilnā apmērā saglabājot papildu dotācijas no valsts budžeta republikas pilsētām un novadiem;**
- 3) **Cits risinājums**

Paldies par uzmanību!